

RAFAŁ ZALESKI

PRZESTĘPSTWO PROFANACJI POSTACI EUCHARYSTYCZNYCH
W KANONICZNYM PRAWIE KARNYM

WSTĘP

Kościół obdarza wielką czcią Najświętszą Eucharystię. Jak stwierdzili Ojcowie Soboru Watykańskiego II w konstytucji dogmatycznej o Kościele *Lumen gentium*¹, jest ona źródłem i zarazem szczytem całego życia chrześcijańskiego (LG 11). Pomimo jednak tego, zdarzają się wobec niej różne przewinienia, tak związane z nadużyciami dyscyplinarnymi, jak i nawet aktami pogardy i sprofanowania ze strony różnych ludzi. W związku z tym, prawodawca kościelny, mając na uwadze ochronę świętości tego sakramentu oraz troskę o zbawienie dusz, pragnie pilnować, aby nikt nie dopuszczał się przewinień wobec niego. W normach *De delictis reservatis*² podaje pięć przestępstw przeciwko Najświętszemu Sakramentowi, które zarezerwowane są Kongregacji Nauki Wiary: profanacja postaci eucharystycznych; usiłowanie lub symulowanie czynności liturgicznej Ofiary Eucharystycznej; koncelebrowanie Ofiary Eucharystycznej z szafarzami wspólnot kościelnych, które nie posiadają sukcesji apostołskiej oraz nie uznają sakramentalności święceń kapłańskich; konsekracja, *in sacrilegum finem*, jednej postaci lub

---

Ks. mgr lic. RAFAŁ ZALESKI – doktorant w Katedrze Prawa Katolickich Kościołów Wschodnich, Instytut Prawa Kanonicznego, Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II; adres do korespondencji: Al. Raławickie 14, 20-950 Lublin; e-mail: raf.zaleski@gmail.com

¹ SACROSANCTUM CONCILIUM OECUMENICUM VATICANUM II, Constitutio dogmatica de Ecclesia *Lumen gentium* (21.11.1964), AAS 57 (1965), s. 5-75; tekst polski w: SOBÓR WATYKAŃSKI II, *Konstytucje, dekrety, deklaracje*, Poznań: Pallottinum 2002, s. 104-166 [dalej cyt.: LG].

² CONGREGATIO PRO DOCTRINA FIDEI, Normae de gravioribus delictis *De delictis reservatis* (21.03.2010), AAS 102 (2010), s. 419-430; tekst polski w: KONGREGACJA NAUKI WIARY, *Modyfikacje wprowadzone do tekstu „Normae de gravioribus delictis”*, „L'Osservatore Romano” 326 (2010), s. 53-56 [dalej cyt.: DR].

obydwu w czasie eucharystycznej celebracji lub też poza nią. Artykuł traktuje o pierwszym z nich i ma na celu ukazanie, kto i w jaki sposób może się go dopuścić. Celem jest również odpowiedź na pytanie, jaka sankcja karna grozi za popełnienie wspomnianego czynu.

Temat profanacji jest niezwykle istotny w dzisiejszych czasach, gdzie szerzy się kultura postmodernistycznego relatywizmu, laicyzmu oraz nihilizmu. Wszystko to sprzyja powstawaniu różnych społeczności, które nie będą bały się nawet zbezczścić Najświętszy Sakrament, aby osiągnąć swój cel. Jest to z pewnością wyraz kryzysu wiary oraz pewnej niechęci i braku zaufania, jakie niektórzy ludzie żywią do Kościoła i świętości z nim związanej.

O profanacji postaci konsekrowanych jest mowa w obowiązującym prawodawstwie kościelnym³. Wyszczególnienie zatem tego czynu w dokumencie Kongregacji Nauki Wiary ma na celu doprecyzowanie i podkreślenie tego zagadnienia. Przystępstwo to polega na zabieraniu lub przechowywaniu w celu świętokradczym albo porzucaniu postaci konsekrowanych⁴. Odnoszą się do tego kolejno Kodeks Prawa Kanonicznego z 1983 r.⁵ oraz Kodeks Kanonów Kościołów Wschodnich z 1990 r.⁶, a także list Kongregacji Nauki Wiary *De gravioribus delictis* z 2001 r.⁷ Omawiane kwestie podjęła także Papieska Rada ds. Interpretacji Tekstów Prawnych w 1999 r., w odpowiedzi na przedstawioną wątpliwość⁸.

---

³ D. BOREK, *Ordynariusz a delicta graviora zarezerwowane Kongregacji Doktryny Wiary*, „Prawo Kanoniczne” 47 (2004), nr 3-4, s. 97.

⁴ TENŻE, *Przestępstwa przeciwko sakramentom w normach De delictis reservatis z 2010 roku*, „Prawo Kanoniczne” 55 (2012), nr 4, s. 115.

⁵ *Codex Iuris Canonici auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatus* (25.01.1983), AAS 75 (1983), pars II, s. 5-348; tekst polski w: *Kodeks Prawa Kanonicznego*, przekład polski zatwierdzony przez Konferencję Episkopatu, Poznań: Pallottinum 1984 [dalej cyt.: KPK/83].

⁶ *Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatus* (18.10.1990), AAS 82 (1990), s. 1045-1363; tekst polski w: *Kodeks Kanonów Kościołów Wschodnich promulgowany przez Papieża Jana Pawła II*, tłum. L. Adamowicz, M. Dyjakowska, Lublin: Wydawnictwo Archidiecezji Lubelskiej „Gaudium” 2002 [dalej cyt.: KKKW].

⁷ CONGREGATIO PRO DOCTRINA FIDEI, *Epistula a Congregatione pro Doctrina Fidei missa ad totius Catholicae Ecclesiae Episcopos aliosque Ordinarios et Hierarchas quorum interest: de delictis gravioribus eidem Congregationi pro Doctrina Fidei reservatis De gravioribus delictis* (18.05.2001), AAS 93 (2001), s. 785-788; tekst polski w: KONGREGACJA NAUKI WIARY, *List skierowany do zainteresowanych Biskupów oraz innych Ordynariuszy i Hierarchów całego Kościoła katolickiego o poważniejszych przestępstwach zastrzeżonych teście Kongregacji Nauki Wiary*, „Łomżyńskie Wiadomości Diecezjalne” 4 (2003), s. 30-32 [dalej cyt.: GD].

⁸ PONTIFICIUM CONSILIUM DE LEGUM TEXTIBUS INTERPRETANDIS, *Responsio ad propositum dubium* (03.07.1999), AAS 91 (1999), s. 918; tekst polski w: *Kodeks Prawa Kanonicznego. Komentarz. Powszechne i partykularne ustawodawstwo Kościoła katolickiego. Podstawowe akty polskiego prawa wyznaniowego*, red. P. Majer, edycja polska na podstawie wydania hiszpańskiego, Kraków: Wolters Kluwer Polska 2011, s. 1327.

Profanacja Najświętszego Sakramentu jest przestępstwem złożonym, obejmującym szereg różnych kwestii. Wymienione źródła prawne, odnosząc się do tej materii, w części zasadniczej niewiele się od siebie różnią. Drobne niuanse są *de iure* bez znaczenia. Pewna odmienność pojawia się przy zagadnieniu sankcji, jakie mogą być nakładane na naruszcycieli tych norm. Trzeba jednak pamiętać, że to Kodeksy stanowią podstawowe źródło prawne tego przestępstwa, natomiast dokument Kongregacji Nauki Wiary, normy *De delictis reservatis*, tylko je uszczegóławia. W Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 r. profanacja przedstawiona jest w jednym kanonie (KPK/83, kan. 1367). W Kodeksie Kanonów Kościołów Wschodnich kwestia ta pojawia się w Tytule XXVII, gdzie przytoczone są kary za poszczególne przestępstwa (KKKW, kan. 1442).

Prawodawca w normach *De delictis reservatis* (DR, art. 3 § 1 n. 1°), wyliczając przestępstwa przeciwko świętości najczcigodniejszej Ofiary i sakramentowi Eucharystii, powtarza tekst zawarty w liście *De gravioribus delictis* z 2001 r. (GD, art. 1 n. 1°). Znajdują się one wśród innych ciężkich przestępstw⁹.

1. SPRAWCA CZYNU

Przestępstwo profanacji postaci eucharystycznych jest czynem powszechnym, co oznacza, że popełnić je może każdy katolik, zarówno duchowny, jak i świecki (KPK/83, kan. 11; KKKW, kan. 1490)¹⁰. Prawodawca w Kodeksie nie rozróżnia sprawcy ze względu na sposób popełnienia tego przestępstwa (tylko ze względu na karę za niego grożącą), w związku z tym norma ta dotyczy wszystkich. Nie ma tu także znaczenia, czy osoba dopuszczająca się tego czynu wierzy, czy też nie wierzy w realną obecność Jezusa Chrystusa w Najświętszej Eucharystii¹¹. Jeżeli jest członkiem Kościoła katolickiego, przepis ten jest wobec niej wiążący.

⁹ D. BOREK, *Delicta graviora contra mores w normach De delictis reservatis z 2010 roku*, „Prawo Kanoniczne” 57 (2014), nr 2, s. 53-70.

¹⁰ P. SKONIECZNY, *Przestępstwa przeciwko Najświętszej Eucharystii. Komentarz do art. 2 norm Kongregacji Nauki Wiary De gravioribus delictis z 2001 r.*, „Prawo Kanoniczne” 54 (2011), nr 3-4, s. 253.

¹¹ Aktualnie akcentuje się, że do popełnienia przestępstwa jego sprawca nie musi wierzyć w realną obecność Chrystusa w Najświętszym Sakramencie. Wystarczy, że tak naucza Kościół. Jeśliby zatem jakiś niewierzący członek tego Kościoła profanował postaci eucharystyczne, mając świadomość wiary całej wspólnoty, popełniałby to przestępstwo. Samo odrzucenie prawdy Bożej i katolickiej nie zwalnia go z sankcji. Co więcej, taka osoba popełnia dodatkowo jeszcze przestępstwo herezji (KPK/83, kan. 1364 § 1; KKKW, kan. 1436 § 1). F. BĄCZKOWICZ, J. BARON, W. STAWINOĞA, *Prawo kanoniczne. Podręcznik dla duchowieństwa*, t. III, Opole: Nakładem Księży Misjonarzy 1958, s. 497. M. STOKŁOSA, *Ochrona Najświętszej Eucharystii w świetle motu proprio Jana Pawła II Sacramentorum sancitatis tutela*, „Studia Redemptorystowskie” 8 (2010), s. 206.

2. CZYNNOŚĆ WYKONAWCZA

Porównując kanon Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 r. z normami *De delictis reservatis*, zauważyć należy, że Kongregacja Nauki Wiary zmieniała kolejność wyliczanych czynów. W normach ostatnie wymienione jest *abictio*, podczas gdy w Kodeksie *abicit* znajduje się na początku kanonu. Nie ulega jednak zmianie fakt, iż prawodawca kodeksowy, a za nim również twórca *De delictis reservatis*, przewidują trzy sposoby popełnienia tego czynu. Ich kolejność zaproponowana w dokumencie Kongregacji Nauki Wiary przedstawia się następująco: zabieranie (*abductio*) w celu świętokradczym postaci konsekrowanych; przechowywanie (*retentio*) w celu świętokradczym postaci konsekrowanych; porzucenie (*abictio*) postaci konsekrowanych.

2.1. ZABIERANIE POSTACI KONSEKROWANYCH

Pierwszą formą popełnienia przestępstwa profanacji jest *abductio*. Wyrażeniu temu w języku polskim odpowiadają m.in. słowa: „zabieranie”, „wycofywanie”, „wyprowadzanie”, „wywożenie”, „przeprowadzanie”, „zaprowadzanie”, „porywanie”, „uprowadzenie” itd.¹² Sformułowanie to ma zatem bardzo szeroki wachlarz znaczeniowy. Niemniej, najbardziej trafnym tłumaczeniem wydaje się być: „zabieranie”.

Abductio popełnia człowiek wynoszący Ciało lub Krew Pańską z miejsca ich prawdziwego przechowywania lub złożenia¹³ i przynoszący je do lokalizacji nieprzystosowanej do tego celu, chociaż nie byłaby ona brudna lub niewłaściwa¹⁴. Zabieranie więc dotyczy fizycznej czynności. W ten sposób postępuje ten, kto kradnie lub po prostu wynosi postaci konsekrowane na przykład z tabernakulum, z ołtarza, z monstrancji, z puszki, z kielicha czy z ręki bądź ust po przyjęciu Komunii Świętej¹⁵. Celem *abductio* jest profanacja Najświętszego Sakramentu, znie-

¹² *Mały słownik łacińsko-polski*, red. J. Korpanty, Warszawa: Wydawnictwo Szkolne PWN 2001, s. 3.

¹³ SKONIECZNY, *Przestępstwa przeciwko Najświętszej Eucharystii*, s. 254.

¹⁴ BOREK, *Przestępstwa przeciwko sakramentom*, s. 116.

¹⁵ Sama czynność zabierania postaci konsekrowanych z wymienionych miejsc nie jest jeszcze przestępstwem. Do tego konieczna jest jeszcze intencja profanacji, por. M. STOKŁOSA, *Modyfikacje wprowadzone do tekstu Normae de gravioribus delictis*, „Prawo i Kościół” 3 (2011), s. 104. W związku z tym nie zachowanie dyspozycji Kodeksu (KPK/83, kan. 935), według którego nikomu nie wolno zabierać ze sobą Najświętszej Eucharystii, nie stanowi przestępstwa, chociaż jest naruszeniem prawa, por. J. RAPACZ, *Ochrona Eucharystii w prawie karnym (KPK, kan. 1367)*, „Annales Canonici” 1 (2005), s. 52.

ważenie go, przekazanie wrogom Kościoła¹⁶ lub też każdy inny czyn, z założenia gardzący Panem Bogiem.

Przestępstwo popełnia nie tylko wierny, który zabiera konsekrowane postaci, nie mając na celu znieważenia ich samemu. Czyni tak też osoba, która np. wynosi Najświętszy Sakrament z kościoła i przekazuje je innej osobie, chcąc dokonać zbezczeszczenia¹⁷. Wówczas obaj sprawcy wyczerpują znamiona przestępstwa profanacji¹⁸. Prawodawca nic też nie stanowi na temat sposobu dokonania zaboru. Można zatem z tego wywnioskować, iż czyn ten popełniony może być tak jawnie, jak i potajemnie. Sprawca może też dopuścić się przy tym włamania, ale nie jest to element konieczny do zaistnienia tego przestępstwa¹⁹. Zabieranie postaci konsekrowanych trzeba zatem rozumieć dość szeroko, jako czynność, którą wykonać można na wiele różnych sposobów. Należy jednak zawsze mieć na uwadze cel samego zaboru.

2.2. PRZECHOWYWANIE POSTACI KONSEKROWANYCH

Kolejną formą przestępstwa profanacji Najświętszej Eucharystii jest *retentio*. Zwrot ten w języku polskim oznacza tyle, co: „zatrzymywanie”, „przechowywanie” czy „powstrzymywanie”²⁰. Stwierdza się, że *retentio* polega na bezprawnym zatrzymywaniu postaci przy sobie lub w jakimkolwiek innym miejscu²¹. Nie bez znaczenia jest także fakt, iż nie jest to czynność jednostkowa, polegająca na chwilowym wstrzymaniu. Aby właściwie przedstawić *retentio*, powinno ono być stałe, utrzymujące się przez jakiś czas²².

Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów przypomniała w instrukcji *Redemptionis Sacramentum* z 2004 r.²³ o nakazie przechowywania Najświętszego Sakramentu w tabernakulum, z zachowaniem wszystkich przepisów

¹⁶ T. PAWLUK, *Prawo kanoniczne według Kodeksu Jana Pawła II*, t. IV: *Doczesne dobra Kościoła. Sankcje w Kościele. Procesy*, Olsztyn: Warmińskie Wydawnictwo Diecezjalne 2009, s. 128.

¹⁷ J. SYRYJCZYK, *Profanacja Eucharystii według karnego ustawodawstwa kanonicznego i polskiego prawa karnego*, „Prawo Kanoniczne” 29 (1986), nr 3-4, s. 196-197.

¹⁸ Przestępstwo popełnia tylko ta pierwsza osoba, jeśli druga, faktycznie profanująca Najświętszy Sakrament, nie jest członkiem Kościoła katolickiego.

¹⁹ SKONIECZNY, *Przestępstwa przeciwko Najświętszej Eucharystii*, s. 254.

²⁰ *Mały słownik*, s. 542.

²¹ SKONIECZNY, *Przestępstwa przeciwko Najświętszej Eucharystii*, s. 254.

²² SYRYJCZYK, *Profanacja Eucharystii*, s. 197-198.

²³ CONGREGATIO DE CULTU DIVINO ET DISCIPLINA SACRAMENTORUM, *Instructio de quibusdam observandis et vitandis circa Sanctissimam Eucharistiam Redemptionis Sacramentum* (25.03.2004), AAS 96 (2004), s. 549-601; tekst polski w: KONGREGACJA DS. KULTU BOŻEGO I DYSCYPLINY SAKRAMENTÓW, *Instrukcja o tym, co należy zachować, a czego unikać w związku z Najświętszą Eucharystią Redemptionis Sacramentum*, Poznań: Pallottinum 2004 [dalej cyt.: RS].

ksiąg liturgicznych i norm prawnych (RS 130), ze względu na konieczność uniknięcia niebezpieczeństwa profanacji²⁴. W przepisie tym prawodawca zwraca uwagę na ważność tabernakulum, jako miejsca, gdzie odkładać należy nie spożyte postaci konsekrowane. W tym celu ma ono być wykonane ze stosownych materiałów i odpowiednio zabezpieczone. Wcześniej, w instrukcji *Eucharisticum mysterium* z 1967 r.²⁵, Kongregacja Obrzędów zaproponowała nawet, aby tabernakulum znajdowało się w specjalnie przeznaczony do tego kaplicy (EM 53), gdzie jeszcze bardziej podkreśli się możliwość adorowania Najświętszej Eucharystii oraz ochroni ją przed ewentualnym zbezczeszczeniem²⁶.

Troska Kościoła o należyte przechowywanie Najświętszego Sakramentu niesie ze sobą pewne konsekwencje. Otóż, jeśli ktoś przetrzymuje Ciało lub Krew Pańską w innym miejscu niż tabernakulum, na przykład w kieszeni czy torebce, spełnia znamiona tego czynu²⁷. Zabrania się bowiem gromadzić konsekrowane postaci tam, gdzie grozi im profanacja²⁸.

Podobnie, jak w przypadku zabierania, przechowywanie konsekrowanych postaci nie jest szerzej uregulowane w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 r. Przepięstwo może dokonać zarówno sprawca zaboru (w takim przypadku *abductio* i *retentio* stanowią jedno przestęstwo²⁹, choć o większym ciężarze³⁰), jak i ten, kto postaci od kogokolwiek otrzymał. Można wyobrazić sobie wiele sytuacji, w których ktoś dopuścił się profanacji postaci konsekrowanych w tej formie. Przepięcą jest na przykład osoba przystępująca do Komunii Świętej, która jej nie

²⁴ BOREK, *Ordynariusz a delicta graviora*, s. 102.

²⁵ SACRA CONGREGATIO RITUUM, *Instructio de cultu mysterii eucharistici Eucharisticum mysterium* (25.05.1967), AAS 59 (1967), s. 539-573; tekst polski w: *To czyńcie na moją pamiątkę. Eucharystia w dokumentach Kościoła*, oprac. J. Miazek, Warszawa: Wydawnictwo Archidiecezji Warszawskiej 1987, s. 154-190 [dalej cyt.: EM].

²⁶ M. PASTUSZKO, *Najświętsza Eucharystia według Kodeksu Prawa Kanonicznego Jana Pawła II*, Kielce: Wydawnictwo Jedność 1997, s. 337.

²⁷ Nie dotyczy to oczywiście np. kapłanów uwięzionych w obozach koncentracyjnych, którzy przechowywali Najświętszy Sakrament w spodniach, ani innych sytuacji nadzwyczajnych.

²⁸ BOREK, *Ordynariusz a delicta graviora*, s. 102.

²⁹ Kiedy konsekrowane postaci przechowuje ten, kto dopuścił się wcześniej ich zabrania, dochodzi do pozornego zbiegu przestępstw (KPK/83, kan. 1346; KKKW, kan. 1409 § 1 n. 3°). Sprawca dopuszcza się jednak tylko jednego przestępstwa, ponieważ w przechowaniu zawiera się także uprzedni zabór postaci, por. PAWLUK, *Prawo kanoniczne*, t. IV, s. 128; Skonieczny, *Przepięstwa przeciwko Najświętszej Eucharystii*, s. 254-255; J. ARIAS, *Księga VI. Sankcje w Kościele*, [w:] *Kodeks Prawa Kanonicznego. Komentarz*, s. 1026. Inaczej uważa Lempa, który twierdzi, że jeżeli osoba dopuściła się kilku postaci przestępstwa, to zaciąga kilka kar, por. F. LEMPA, *Księga VI. Sankcje w Kościele. Część szczegółowa*, [w:] W. WÓJCIK, J. KRUKOWSKI, F. LEMPA, *Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 r.*, t. IV, Lublin: Redakcja Wydawnictw KUL 1987, s. 231.

³⁰ BOREK, *Przepięstwa przeciwko sakramentom*, s. 118.

spożyła, ale zatrzymała³¹. Może to być również złodziej, który ukradł puszkę zawierającą Ciało Pańskie i je przetrzymuje w domu. Ważne jest jednak to, że *retentio*, podobnie jak *abductio*, zawsze towarzyszyć musi cel świętokradczy. Wtedy tylko można mówić o przestępstwie.

2.3. PORZUCANIE POSTACI KONSEKROWANYCH

Ostatnią wymienioną formą profanacji jest *abiectio*. Słowo to w języku polskim ma wiele odpowiedników, m.in.: „odrzucenie”, „wyrzucenie”, „wrzucenie”, „zrzucenie”, „strącenie”, „rozrzucenie”, „zaniżanie”, „deprecjonowanie”, „umniejszanie”, „lekceważenie”, itd.³² Nie ma zatem jednoznacznego tłumaczenia, które bez żadnych wątpliwości określałoby, czym właściwie jest *abiectio*. Najlepiej sens tej czynności oddaje słowo: „porzucenie”, ale i ono zawiera w sobie pewne ograniczenia, które zawężają do jednego aspektu ten sposób dokonania profanacji konsekrowanych postaci.

Abiectio popełnia osoba, która z nienawiścią, złością lub pogardą, porzuca albo rozsypuje Ciało Pańskie, jak też porzuca albo rozlewa Krew Pańską³³. To porzucenie Ciała lub Krwi Pańskiej dokonać się ma w miejscu nieodpowiednim, to jest nie przeznaczonym do ich przechowywania. Stąd, rozsypywanie lub rozrzucenie może być na ziemi, do ognia, na wysypisko śmieci, do latryny, itp.³⁴ Analizując jednak znaczenie przepisu, należy stwierdzić, że może tu chodzić także o porzucenie Najświętszego Sakramentu nawet w miejscu odpowiednim, na przykład na ołtarzu, tyle że ze wzgardą lub złością³⁵.

Kwestie wątpliwe stanowią wypadki, w których co prawda nie dokonuje się fizycznego rozrzucenia Ciała Pańskiego lub rozlania Krwi Pańskiej, ale dopuszcza się wobec nich aktów pogardy czy poniżania³⁶. Może tak być na przykład wówczas, gdy Najświętszy Sakrament wystawiony do adoracji lub nawet schowany w tabernakulum jest przedmiotem obelg oraz zniewag³⁷. Bez wątplenia są to przypadki grzechu ciężkiego, niejasność jednak dotyczy stwierdzenia, czy są to czyny wyczerpujące znamiona przestępstwa z Kodeksu. W związku z tym, że sło-

³¹ SKONIECZNY, *Przestępstwa przeciwko Najświętszej Eucharystii*, s. 254. Nie każde przechowywanie postaci konsekrowanych jest przestępstwem, ważny jest tu cel świętokradczy, por. BOREK, *Ordynariusz a delicta graviora*, s. 102.

³² *Mały słownik*, s. 5.

³³ ARIAS, *Księga VI*, s. 1026.

³⁴ SKONIECZNY, *Przestępstwa przeciwko Najświętszej Eucharystii*, s. 255.

³⁵ J. SYRYJCZYK, *Kanoniczne prawo karne: część szczegółowa*, Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego 2003, s. 48-49.

³⁶ RAPACZ, *Ochrona Eucharystii*, s. 52.

³⁷ BOREK, *Przestępstwa przeciwko sakramentom*, s. 118-119.

wo *abicere* w tej normie należy rozumieć w bardzo szerokim znaczeniu³⁸, do dokonania profanacji nie jest konieczne faktyczne porzucenie postaci konsekrowanych. Bezczęści zatem Eucharystię także ten, kto nawet prywatnie rażąco pogardza nią, chociażby obraźliwym słowem, nie wyjmując jej nawet z tabernakulum, monstrancji, puszki czy nie zabierając jej z ołtarza³⁹. Takie postępowanie można określić jako: „duchowe porzucenie”.

Takie rozumienie tej formy profanacji Najświętszej Eucharystii potwierdza Papieska Rada ds. Interpretacji Tekstów Prawnych. Odpowiedziała ona negatywnie na pytanie, czy słowo *abicit* należy rozumieć tylko jako czynność porzucenia. Ta interpretacja jest ciekawa dla kanonistów z dwóch względów: jest pierwszą interpretacją autentyczną, która dotyczy tej samej materii w obu obowiązujących Kodeksach; jest pierwszą interpretacją autentyczną, do której dołączono w odrębnym dokumencie motywy kierujące taką, a nie inną wykładnią kanonów Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 r. oraz Kodeksu Kanonów Kościołów Wschodnich⁴⁰. Dokumentem tym jest *Commentatio* przewodniczącego Rady⁴¹, w którym w siedmiu punktach opisano racje takiej interpretacji.

Zgodnie z interpretacją Papieskiej Rady, przez słowo *abicere* należy rozumieć jakąkolwiek dobrowolną czynność wobec postaci konsekrowanych⁴², mającą na celu ich pogardę, lekceważenie lub poniżenie⁴³. Porzucanie polegać może zatem na przykład na strzelaniu do nich, obrzucaniu ich błotem czy kamieniami, umyślnym zniszczeniu ich, itd.⁴⁴ *Abiectio* będzie również równało się z deptaniem postaci konsekrowanych⁴⁵, wypluwaniem ich z ust po otrzymaniu Komunii Świętej lub opluwaniem, polewaniem czy posypywaniem różnymi środkami chemicznymi⁴⁶, a także znieważaniem ich za pomocą słowa. Zakres znaczeniowy tej formy profanacji jest bardzo szeroki.

Co ciekawe, przestępstwo w tym kształcie różni się od pozostałych dwóch w jednej kwestii. Można je zaciągnąć nie tylko przez działanie, ale także przez za-

³⁸ Tamże, s. 118.

³⁹ STOKŁOSA, *Ochrona Najświętszej Eucharystii*, s. 210.

⁴⁰ A. KACZOR, *Papieska Rada Tekstów Prawnych i interpretacje autentyczne*, „Kościoł i Prawo” 15 (2013), nr 2, s. 154.

⁴¹ J. HERRANZ, *Commentatio ab Excellentissimo Preside parata: Tutela della Santissima Eucharistia*, „Communicationes” 31 (1999), s. 42-49.

⁴² ARIAS, *Księga VI*, s. 1026; J. ADAMCZYK, *Nadużycia przeciwko Najświętszej Eucharystii według instrukcji Redemptionis Sacramentum*, „Prawo-Administracja-Kościoł” 28 (2006), nr 4, s. 9-10.

⁴³ RAPACZ, *Ochrona Eucharystii*, s. 51.

⁴⁴ SKONIECZNY, *Przestępstwa przeciwko Najświętszej Eucharystii*, s. 255-256.

⁴⁵ Niektórzy autorzy nie zgadzają się z tym, że deptanie postaci konsekrowanych wyczerpuje znamiona przestępstwa profanacji, por. SYRYCZYK, *Profanacja Eucharystii*, s. 195.

⁴⁶ STOKŁOSA, *Ochrona Najświętszej Eucharystii*, s. 206.

niechanie. Dzieje się tak na przykład wówczas, gdy po Mszy Świętej kapłan porzuca na ołtarzu konsekrowane postaci lub specjalnie pozostawia otwarte tabernakulum, aby można było dokonać zbezczeszczenia⁴⁷. Umyślne umożliwienie komuś lub niepowstrzymanie go przed dokonaniem znieważenia postaci eucharystycznych jest przestępstwem porzucenia Eucharystii⁴⁸. Dodatkowe zatem czynności nie są wymagane, aby miała miejsca profanacja Najświętszego Sakramentu, przestępstwo to bowiem jest formalne i jego istotę stanowi zachowanie się sprawcy⁴⁹. Nie popełnia jednak tego czynu złodziej, który kradnąc naczynie liturgiczne, wysypał Ciało Pańskie w tabernakulum lub na korporał⁵⁰. Nie zrobił bowiem tego ze względu na wzgardę do Eucharystii, a wzgarda ta jest konieczna do zaistnienia czynu przestępnego. Co prawda, klauzuli *in sacrilegum finem* nie ma dołączonej do *abiectio*, ale rozumie się, że taki ma właśnie cel porzucanie.

3. PRZEDMIOT CZYNNOŚCI WYKONAWCZEJ

Przedmiotem przestępstwa profanacji Najświętszego Sakramentu są wyłącznie postaci konsekrowane, bo tylko w nich wiara katolicka dostrzega rzeczywistość, prawdziwą i substancjalną obecność Chrystusa⁵¹. Zgodnie z nauką Kościoła, dotyczy to każdej drobinicy Ciała, jak i każdej kropli Krwi Pańskiej. Nie ma więc znaczenia ich ilość⁵². Przedmiotem czynu przestępnego mogą być jednocześnie obydwie postaci, ale należy pamiętać, że z czynem tym ma się do czynienia również i wtedy, kiedy profanacji ulegnie tylko jedna z nich⁵³.

Jako Najświętszą Eucharystię przyjmuje się tę materię, wobec której dokonało się przeistoczenie. Hostia wyjęta z tabernakulum czy z monstrancji lub zabrana bezpośrednio z ołtarza już po transsubstancjacji jest taką właśnie postacią. Wino podobnie, jeżeli zostało wzięte z kielicha po przeistoczeniu, jest uważane za konsekrowane. Nie ma przy tym znaczenia, kto dokonał tego przeistoczenia i w jakim obrządku. Mógł to być nawet kapłan suspendowany, schizmatyk, heretyk⁵⁴ bądź taki, któremu prawo zabrania sprawowania Eucharystii⁵⁵. Jeżeli jest ważnie wyświęcony, konsekrowane przez niego chleb i wino stają się Ciałem i Krwią Pań-

⁴⁷ SKONIECZNY, *Przestępstwa przeciwko Najświętszej Eucharystii*, s. 255.

⁴⁸ STOKŁOSA, *Ochrona Najświętszej Eucharystii*, s. 206.

⁴⁹ SYRYJCZYK, *Profanacja Eucharystii*, s. 195.

⁵⁰ ARIAS, *Księga VI*, s. 1026.

⁵¹ BOREK, *Ordynariusz a delicta graviora*, s. 97.

⁵² SKONIECZNY, *Przestępstwa przeciwko Najświętszej Eucharystii*, s. 256.

⁵³ BOREK, *Przestępstwa przeciwko sakramentom*, s. 120.

⁵⁴ SKONIECZNY, *Przestępstwa przeciwko Najświętszej Eucharystii*, s. 256.

⁵⁵ STOKŁOSA, *Ochrona Najświętszej Eucharystii*, s. 206.

ską, nawet, jeśli sam robi to niegodziwie (KPK/83, kan. 900; KKKW, kan. 699 § 1).

Warto w tym miejscu także dodać, że co najwyżej grzech, ale nie przestępstwo popełnia osoba⁵⁶, która bezcześci jeszcze niekonsekwrowane chleb i wino⁵⁷. Dzieje się tak nawet wówczas, gdy sprawca robi to z myślą, iż są to postaci eucharystyczne⁵⁸. W takim bowiem wypadku brakuje elementu istotnego (obiektywnego) przestępstwa⁵⁹, jakim jest właśnie Najświętszy Sakrament. W kwestii profanacji nie można dopuścić się czynu usiłowanego, gdyż ani Kodeks Prawa Kanonicznego z 1983 r. (KPK/83, kan. 1328 § 1), ani normy *De delictis reservatis*, nie zawierają klauzuli usiłowania⁶⁰.

4. ZNAMIE SUBIEKTYWNE PRZESTĘPSTWA

Istotne przy popełnianiu przestępstwa profanacji są cel i intencja sprawcy. To one decydują, czy dany fakt można zakwalifikować jako ten czyn. Znamie subiektywne jest więc ważne przy orzekaniu winy. Można do niego zaliczyć umyślność działania oraz cel świętokradczy.

4.1. UMYŚLNOŚĆ DZIAŁANIA

Do przywołanych przepisów nie ma dołączonej klauzuli nieumyślności, która według Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 r. jest konieczna, aby móc uznać jakieś przestępstwo właśnie za nieumyślne (KPK/83, kan. 1321). Zgodnie z tym, sprawca może popełnić przestępstwo profanacji, działając jedynie z zamiarem bezpośrednim. Przypadkowe czynności nie pociągają za sobą tak istotnych dla niego skutków. Ponieważ też karą za profanację jest ekskomunika zarezerwowana Stolicy Apostolskiej, osoba przy bezczeszczeniu Najświętszego Sakramentu musi mieć również świadomość czynu przestępnego i wynikającej z niego sankcji⁶¹.

Nie dopuszcza się zatem tego czynu na przykład nadzwyczajny szafarz Komunii Świętej, który niosąc w cyborium konsekrowane Ciało Pańskie, przypad-

---

⁵⁶ Każde przestępstwo jest grzechem, ale nie każdy grzech – przestępstwem, por. M.A. MYRCHA, *Problem grzechu w karnym ustawodawstwie kościelnym*, „Prawo Kanoniczne” 29 (1986), nr 1-2, s. 51.

⁵⁷ Takiego sprawcę można ukarać w inny sposób, na przykład poprzez upomnienie, naganę lub pokutę (KPK/83, kan. 1339-1340; KKKW, kan. 1427).

⁵⁸ Borek, *Przestępstwa przeciwko sakramentom*, s. 120.

⁵⁹ RAPACZ, *Ochrona Eucharystii*, s. 49.

⁶⁰ SKONIECZNY, *Przestępstwa przeciwko Najświętszej Eucharystii*, s. 256.

⁶¹ SYRYJCZYK, *Profanacja Eucharystii*, s. 200.

kiem zgubił jeden komunikant. Podobnie rzecz się ma z kapłanem, który nieumyślnie rozlał Krew Pańską. Niezamierzone upuszczenie również Hostii, ponieważ nie ma na celu dokonania zniewagi, należy rozpatrywać ewentualnie w kategoriach grzechu⁶², a nie przestępstwa⁶³. Przez niedbalstwo bądź lekkomyślność nie narusza się tych przepisów⁶⁴. Podobnie dziecko, które po spożyciu Komunii Świętej, wyjęło ją z ust i pozostawiło na ławce w kościele, nie popełnia przestępstwa⁶⁵. Nie czyni tego również ten, kto, rzucając komunikantami, myślał, że ma do czynienia z niekonsekwentną materią, a później okazało się, że było to Ciało Pańskie – to działanie nieumyślne⁶⁶. Umyślność bowiem polega na objęciu zamiarem, to znaczy świadomością, wszystkich znamion przestępstwa⁶⁷. Oczywiście, nie jest przestępcą także osoba nie należąca do wspólnoty Kościoła, która, uczestnicząc w jakiejś uroczystości, przyjęła Komunię Świętą na rękę, a następnie, nie spożywając jej, schowała ją do książeczki „na pamiątkę”. Pomijając tutaj nieumyślność takiego działania, nie dotyczą jej te przepisy (KPK/83, kan. 1; kan. 11; KKKW, kan. 1; kan. 1490). Jeżeli zaś podobny czyn popełniłaby osoba ochrzczona w Kościele katolickim lub do niego przyjęta, która podeszła do Komunii Świętej w dobrej wierze, również nie dopuściłaby się przestępstwa. Takie zachowanie jest jednak zabronione przez prawo i oznacza popełnienie grzechu ciężkiego (KPK/83, kan. 935)⁶⁸.

4.2. CEL ŚWIĘTOKRADCZY

Kodeks łaciński określa także nastawienie sprawcy: „w celu świętokradczym” (*in sacrilegum finem*). Profanacja postaci konsekrowanych jest zatem przestępstwem kierunkowym⁶⁹. Wiązą się z tym pewne konsekwencje. Otóż, czyny tego typu charakteryzują się istnieniem u osoby motywu lub intencji działania⁷⁰ i stają się przestępstwem, gdy norma zostaje złamana z konkretnym zamiarem, tu –

⁶² Grzechem byłaby ta czynność wówczas, gdyby kapłan z własnej winy nie dochował należytej staranności.

⁶³ SYRYJCZYK, *Profanacja Eucharystii*, s. 196.

⁶⁴ SKONIECZNY, *Przestępstwa przeciwko Najświętszej Eucharystii*, s. 257.

⁶⁵ Ponadto, zgodnie z przepisami prawa, nie podlega żadnej karze ten, kto w chwili przekraczania ustawy lub nakazu nie ukończył jeszcze szesnastego roku życia (KPK/83, kan. 1323 n. 1°), czy też czternastego roku życia (KKKW, kan 1413 § 1).

⁶⁶ SYRYJCZYK, *Profanacja Eucharystii*, s. 196.

⁶⁷ A.G. MIZIŃSKI, *Poczytalność elementem subiektywnym przestępstwa*, „Roczniki Nauk Prawnych” 15 (2005), nr 1, s. 423.

⁶⁸ BOREK, *Przestępstwa przeciwko sakramentom*, s. 116.

⁶⁹ SKONIECZNY, *Przestępstwa przeciwko Najświętszej Eucharystii*, s. 257.

⁷⁰ SYRYJCZYK, *Profanacja Eucharystii*, s. 200.

świętokradztwa⁷¹. Podobnie więc jak umyślność, tak i cel postępowania sprawcy wpływa na uznanie bądź nie czynu za przestępstwo.

Prawodawca w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1917 r.⁷² używał na określenie podobnych pobudek stwierdzenia: *finis malus*, „w złym celu” (CIC/17, kan. 2320). Pojawiała się jednak wątpliwość, czy ten zły cel należało rozpatrywać jako rzecz obiektywną, czy raczej jako subiektywne odczucie sprawcy⁷³. Niepewność tę miało rozwiązać zastosowanie innego zwrotu w nowym Kodeksie. Różnica bowiem pomiędzy *finis malus* a *in sacrilegum finem* ma zabarwienie religijne⁷⁴. W Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 r. kwestia ta jest bardziej zrozumiała i dotyczy konkretnie znieważenia Pana Boga, a nie na przykład kradzieży Krwi Pańskiej w celu upicia się. Cel jest zatem jasno określony. Jest on tworem subiektywnym sprawcy, należy zatem do strony podmiotowej, a nie materialnej przestępstwa⁷⁵. Poza tym, widać w tym miejscu pewne złagodzenie dyscypliny karnej, ponieważ „zły cel” jest pojęciem szerszym niż „cel świętokradczy”⁷⁶. Dla przykładu, zabranie Eucharystii z fałszywej pobożności do domu, w celu adoracji, nie jest czynem dokonany *in sacrilegum finem*, choć bez wątpienia jest postępkim uczynionym *finis malus*.

Brak celu świętokradczego należy domniemywać np. w przypadkowym wypadnięciu komunikantu z ust lub wyniesieniu Ciała Pańskiego z płonącego kościoła i trzymaniu go później w domu. To nie powoduje zaciągnięcia kary. Jak wyżej wspomniano, nawet umyślne wysypanie postaci eucharystycznych, ale bez wzgardy, w celu kradzieży naczynia liturgicznego, nie wyczerpuje znamion przestępstwa profanacji⁷⁷. Także kapłan, noszący ze sobą bursę z postaciami konse-

---

⁷¹ P. STECHKOWSKI, *Normy De gravioribus delictis Congregationi pro Doctrina Fidei reservatis – wybrane aspekty*, „Annales Canonici” 3 (2007), s. 251.

⁷² *Codex Iuris Canonici Pii X Pontificis Maximi iussu digestus Benedicti Papae XV auctoritate promulgatus* (27.05.1917), AAS 9 (1917), pars II, ss. 2-593 [dalej cyt.: CIC/17].

⁷³ SYRYJCZYK, *Profanacja Eucharystii*, s. 200.

⁷⁴ SKONIECZNY, *Przestępstwa przeciwko Najświętszej Eucharystii*, s. 257. Niektórzy autorzy twierdzą, że między tymi dwoma zwrotami nie ma żadnej istotnej różnicy, por. V. DE PAOLIS, D. CITO, *Le sanzioni nella Chiesa. Commento al Codice di Diritto Canonico*, t. VI, Roma: Urbaniana University Press 2001, s. 306.

⁷⁵ SYRYJCZYK, *Profanacja Eucharystii*, s. 200.

⁷⁶ Tamże, s. 201.

⁷⁷ BOREK, *Przestępstwa przeciwko sakramentom*, s. 119. SKONIECZNY, *Przestępstwa przeciwko Najświętszej Eucharystii*, s. 257-258. W Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1917 r. o dopuszczeniu się przestępstwa w takim przypadku decydowało miejsce wysypania postaci eucharystycznych. Jeśli było ono niegodne, była mowa o czynie przestępnym. W Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 r. nie ma takiego rozróżnienia. Nieco inaczej ma się rzecz z kradzieżą kielicha, z którego została wylana Krew Pańska. Jeżeli została przelana do innego naczynia, to nie ma przestępstwa. Jeśli natomiast wylano ją na ziemię – sprawca zaciąga winę. Jest to jednak sytuacja czysto teoretyczna, ponieważ

krowanymi, również znajdujący się na przykład w podróży, nie działa *in sacrilegum finem*⁷⁸. Nie popełnia przestępstwa również ten szafarz, który wbrew postanowieniom kodeksowym (KPK/83, kan. 935), przechowuje konsekrowane Hostie w miejscu zamieszkania po to, aby w razie konieczności można było udzielić Komunii Świętej proszącym wiernym bez większych trudności⁷⁹.

Cel jest świętokradczy, gdy Najświętszy Sakrament jest przeznaczony do tego, aby być przedmiotem aktów bezwstydných i bezbożnych⁸⁰. Byłaby takim aktem na przykład sprzedaż Najświętszego Sakramentu dla rytów satanistycznych czy masońskich, na tzw. „czarną mszę”, dla wróżb, czarów, magii czy innych zabobonów lub eksperymentów, także dla niewierzących – to wszystko powoduje zniewagę Pana Boga, a co z tym idzie – popełnienie przestępstwa⁸¹. Cel świętokradczy należy domniemywać również wtedy, kiedy osoba po otrzymaniu postaci konsekrowanych, symulując na przykład chęć przyjęcia Komunii Świętej, wyciąga je z ust i je zachowuje, a następnie wrzuca je do śmietnika lub na inne miejsce brudne, nieczyste lub na ziemię albo też do ognia lub wody⁸². Takie domniemanie wyprowadza się więc z zachowania sprawcy.

Ważne jest to, że zasada indywidualizacji odpowiedzialności⁸³ oznacza, iż należy każdego ze sprawców – jeżeli chodzi o umyślność i cel świętokradczy – oceniać odrębnie⁸⁴. Jeżeli zatem dziecko, wynosząc otrzymaną na rękę Komunię Świętą, nie ma poczytalności tego czynu⁸⁵, a ma ją ten, kto zlecił dziecku takie wyniesienie (ponieważ chce na przykład dokonać „czarnej mszy”), przestępstwo popełnia ta druga osoba. Każdy przypadek należy osądzać osobno.

5. KARA I INNE SKUTKI PRZESTĘPSTWA

Już od pierwszych wieków Kościół nakładał sankcje karne na tych, którzy splamili się zniewagą Najświętszego Sakramentu, i taka praktyka, przewidująca

---

Krew Pańska jest spożywana w trakcie Mszy Świętej, podczas której została konsekrowana, i dlatego mało prawdopodobne jest tu jakieś wykroczenie. Niemniej, może się wydarzyć, że kapłan lub osoba świecka, pijąc Krew, może ją następnie rozpryskać na ziemię.

⁷⁸ BOREK, *Przestępstwa przeciwko sakramentom*, s. 117.

⁷⁹ STOKŁOSA, *Ochrona Najświętszej Eucharystii*, s. 208.

⁸⁰ BOREK, *Przestępstwa przeciwko sakramentom*, s. 116.

⁸¹ TENŻE, *Ordynariusz a delicta graviora*, s. 101.

⁸² TENŻE, *Przestępstwa przeciwko sakramentom*, s. 116.

⁸³ J. KRUKOWSKI, *Księga VI. Sankcje w Kościele. Część ogólna*, [w:] WÓJCIK, KRUKOWSKI, LEMPA, *Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 r.*, t. IV, s. 152.

⁸⁴ SKONIECZNY, *Przestępstwa przeciwko Najświętszej Eucharystii*, s. 258.

⁸⁵ G. LESZCZYŃSKI, *Pojęcie poczytalności w prawie karnym Kościoła*, „Prawo Kanoniczne” 47 (2004), nr 1-2, s. 102-110.

lżejsze lub cięższe kary, była stosowana w różnych okresach historii⁸⁶. Aktualnie karą przewidzianą za czyn przestępny wymieniony w normach *De delictis reservatis* jest ekskomunika *latae sententiae* (KPK/83, kan. 1367). To najcięższa kara, jaką Kościół dysponuje⁸⁷. Wyrażenie „mocą samego prawa” oznacza, że kara ekskomuniki wymierzona jest przez sam fakt popełnienia przestępstwa⁸⁸. Nie jest zatem potrzebne dokonywanie innych czynności. W Kodeksie Kanonów Kościołów Wschodnich jest z kolei mowa o ekskomunice większej, zaciąganej *ferendae sententiae* (KKKW, kan. 1442)⁸⁹. Określenie procedury wymierzania przestępcy tej sankcji zarezerwowane jest Kongregacji Nauki Wiary⁹⁰. Zasadniczym następstwem zaciągnięcia cenzury tego typu jest wyłączenie chrześcijanina z pełnego uczestnictwa we wspólnocie kościelnej⁹¹. Ten fakt pociąga za sobą ważne skutki. Oznacza bowiem, że wierny prawie zupełnie traci możliwość korzystania z dóbr Kościoła⁹². Ekskomunikowanemu po wymierzeniu lub deklaracji kary nie zezwala się np. na przyjmowanie Komunii Świętej. Stanowi o tym prawodawca kodeksowy (KPK/83, kan. 915; kan. 1331 § 1 n. 2°; KKKW, kan. 712; kan. 1434 § 1).

Rzadko się zdarza, aby duchowny, który z racji swojego powołania jest szczególnym stróżem Eucharystii, dopuścił się przestępstwa jej profanacji⁹³. Prawodawca jednak nie wyklucza takiej ewentualności i każe ukarać fakultatywnie takiego sprawcę inną karą ekspiacyjną *ferendae sententiae*. Może nią być nawet wydalenie ze stanu duchownego (KPK/83, kan 1336 § 1 n. 5°)⁹⁴. Pewna wątpli-

⁸⁶ RAPACZ, *Ochrona Eucharystii*, s. 53.

⁸⁷ Tamże.

⁸⁸ Tamże, s. 54.

⁸⁹ STOKŁOSA, *Ochrona Najświętszej Eucharystii*, s. 209.

⁹⁰ Tamże, s. 210.

⁹¹ R. RYBAK, *Ekskomunika latae sententiae za popełnienie przestępstwa apostazji, herezji i schizmy*, „Prawo i Kościół” 1 (2006), s. 45.

⁹² J. SYRYJCZYK, *Kara ekskomuniki a pełna wspólnota kościelna według Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 r.*, „Prawo Kanoniczne” 33 (1990), nr 3-4, s. 194.

⁹³ RAPACZ, *Ochrona Eucharystii*, s. 54.

⁹⁴ Wynika to ze szczególnego zadania duchownych wobec Najświętszego Sakramentu, por. T. GREEN, *Book VI. Sanctions in the Church [cc. 1311-1399]*, [w:] *New Commentary on the Code of Canon Law*, red. J. Beal, J. Coriden, T. Green, New York: Paulist Press 2000, s. 1578. Kara ta dotyczyć może oczywiście tylko tych wyświęconych, wobec których wcześniej nie przeprowadzono już procedury, zgodnie z Kodeksem (KPK/83, kan. 290), i nie zakończyła się ona wydaleniem ze stanu duchownego. Kodeks Prawa Kanonicznego z 1917 r. przewidywał jeszcze jedną, dodatkową sankcję, za popełnienie czynu profanacji. Była to kara infamii, która nie istnieje we współczesnym prawodawstwie (CIC/17, kan. 2320). Nie ma jej zatem wymienionej w kanonach Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 r. oraz Kodeksu Kanonów Kościołów Wschodnich, por. A. BORRAS, *C. 1367*, [w:] *Comentario exegético al código de Derecho Canónico*, red. Á. Marzoa, J. Miras, R. Rodríguez-Ocaña, vol. IV/1, wyd. 3, Pamplona: Ediciones Universidad de Navarra S.A. 1996, s. 488.

wość pojawia się, gdy mowa jest o duchownych-zakonnikach. Dotyczy ona tego, czy takiego sprawcę profanacji można za karę usunąć z instytutu zakonnego. Prawdopodobnie jednak nie byłby to bezpośredni powód do tego, aby uruchomić instytucję wydalenia z instytutu życia konsekrowanego⁹⁵. Nie jest jednak możliwe, aby taki zakonnik pozostawał we wspólnocie.

Prawodawca kładzie nacisk na surowsze karanie w tym względzie osób wyświęconych niż świeckich (KPK/83, kan. 1326 § 1 n. 2°). Nie jest to oczywiście sytuacja przypadkowa. Bez wątpienia bowiem to właśnie na duchownych szczególnie spoczywa obowiązek krzewienia wśród wiernych kultu eucharystycznego⁹⁶. Bezczeszcząc postaci konsekrowane, nie tylko popełniają przestępstwo, ale również sprzeciwiają się bezpośrednio swojemu powołaniu. Celem zatem silniejszego ich karania jest mocniejsze nakłonienie ich do poprawy⁹⁷. Sankcja powinna służyć dobrze pojętemu dobru duchowemu sprawcy czynu przeciwko prawu Bożemu i kościelnemu⁹⁸. Karalność takich czynów jest wymagana także ze względu na dobro publiczne Kościoła⁹⁹.

Zgodnie z postanowieniami konstytucji apostołskiej *Pastor bonus* z 1988 r.¹⁰⁰, w zakresie zewnętrznym z kary ekskomuniki uwolnić może jedynie Kongregacja Nauki Wiary (PB 52)¹⁰¹. Należy zwrócić jednak uwagę, że przestępstwo profanacji Najświętszej Eucharystii zazwyczaj jest tajne. Z tajności zaś przestępstwa płynie szereg konsekwencji. Należą do nich: zwolnienie w zakresie wewnętrznym

---

⁹⁵ SKONIECZNY, *Przestępstwa przeciwko Najświętszej Eucharystii*, s. 259. Gdyby jednak osoba konsekrowana dokonywała przestępstwa profanacji Eucharystii z powodu braku wiary w realną obecność Chrystusa w postaciach eucharystycznych, podlegałyby przepisowi kodeksowemu (KPK/83, kan. 694 § 1 n. 1°). Zostałaby wówczas wydalona z instytutu na mocy samego prawa, ponieważ nie do pogodzenia jest sytuacja, gdy notoryczny odstępcą od wiary katolickiej jest członkiem instytutu zakonnego. Przyczyną jednak takiego wydalenia nie byłoby samo przestępstwo profanacji, por. P. STASIŃSKI, *Przyczyny wydalenia z instytutu zakonnego*, „Prawo Kanoniczne” 40 (1997), nr 1-2, s. 149.

⁹⁶ J. KRAJCZYŃSKI, *Kapłańska cześć dla Eucharystii*, „Prawo Kanoniczne” 51 (2008), nr 3-4, s. 227.

⁹⁷ M. SITARZ, *Słownik prawa kanonicznego*, Warszawa: Instytut Wydawniczy PAX 2004, kol. 90.

⁹⁸ W. GÓRALSKI, *Komentarz do listu Kongregacji Doktryny Wiary o poważniejszych przestępstwach zastrzeżonych tejże kongregacji z 18 maja 2001 r.*, „Wiadomości Archidiecezjalne Łódzkie” 1 (2002), s. 9.

⁹⁹ J. SYRYJCZYK, *Wymiar kar latae sententiae w świetle przepisów Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 roku*, „Prawo Kanoniczne” 28 (1985), nr 3-4, s. 45.

¹⁰⁰ IOANNES PAULUS PP. II, *Constitutio apostolica de Romana Curia Pastor bonus* (28.06.1988), AAS 80 (1988), s. 841-912; tekst polski w: *Kodeks Prawa Kanonicznego. Komentarz*, s. 1397-1465 [dalej cyt.: PB].

¹⁰¹ Najwyższy Trybunał Sygnatury Apostołskiej nie może rozpatrywać ewentualnego rekursu od decyzji Kongregacji Nauki Wiary.

przez Penitencjarię Apostolską (PB 117-118) oraz zwolnienie przez kapłana w zakresie wewnętrznym sakramentalnym¹⁰². Istnieją bowiem sytuacje szczególne, w których penitent wymaga abszolucji również wtedy, gdy nie odniósł się do Penitencjarii Apostolskiej¹⁰³.

Przedawnienie skargi karnej przestępstwa zabierania lub przechowywania w celu świętokradczym albo porzucenia postaci konsekrowanych następuje po dwudziestu latach (DR 7 § 1 w związku z KPK/83, kan. 1362 § 1 n. 1°). Początkiem biegu terminu jest dzień popełnienia przestępstwa (DR 7 § 2; KPK/83, kan. 1362 § 2; KKKW, kan. 1152 § 3). Należy zwrócić uwagę na to, iż czas ten został wydłużony, w porównaniu z listem *De gravioribus delictis* z 2001 r.

Ciekawą rzeczą jest to, że profanacja Eucharystii ujęta została także w polskim prawie karnym¹⁰⁴. Są to jednak kwestie nie należące do meritum artykułu.

ZAKOŃCZENIE

Kongregacja Nauki Wiary zastrzegła sobie pięć przestępstw przeciwko Eucharystii, które zaliczyć można do *delicta graviora*. Należą do nich: profanacja postaci eucharystycznych, usiłowanie lub symulowanie czynności liturgicznej Ofiary Eucharystycznej, koncelebrowanie Ofiary Eucharystycznej z szafarzami niekatolickimi, jak także konsekracja w celu świętokradczym. Sposób deklarowania za nie kary jest jasno określony.

Artykuł traktował o pierwszym przestępstwie. Regulują go oba obowiązujące Kodeksy. Profanacja jest czynem powszechnym, co oznacza, że dopuścić się jej może każdy katolik. Sprawcą czynu może być zarówno osoba duchowna, jak i świecka. Nie ma przy tym znaczenia, czy faktycznie wierzy w realną obecność Jezusa w konsekrowanych postaciach. Wystarczy, że jest członkiem Kościoła i wie, że w to wierzy jej wspólnota. Znane są trzy formy czynności wykonawczej: zabieranie, przechowywanie i porzucanie postaci konsekrowanych. Muszą być spełnione pewne warunki, aby można było mówić o profanacji. Po pierwsze, czyn musi być dokonany na postaciach eucharystycznych, a więc konsekrowanym Chlebie i Winie, które przemieniły się w Ciało i Krew Pańską. Po drugie, niezwy-

---

¹⁰² Na mocy KPK/83, kan. 976 (KKKW, kan. 725) i w trybie KPK/83, kan. 1357 § 1-2, por. SKONIECZNY, *Przestępstwa przeciwko Najświętszej Eucharystii*, s. 259.

¹⁰³ Dzieje się tak w myśl zasady: *salus animarum suprema lex* (KPK/83, kan. 1752), por. W. GÓRALSKI, *Władza spowiednika w zakresie odpuszczania grzechów i kar według nowego Kodeksu Prawa Kanonicznego*, „Prawo Kanoniczne” 27 (1984), nr 3-4, s. 84.

¹⁰⁴ J. SYRYJCZYK, *Zagadnienia kościelnego prawa karnego w świetle publikacji zawartych w kwartalniku Prawo kanoniczne*, „Prawo kanoniczne” 51 (2008), nr 1-2, s. 75-112.

kle istotne jest wewnętrzne nastawienie sprawcy. Profanacja jest bowiem przestępstwem kierunkowym. Tylko za działanie umyślne i z wewnętrznym nastawieniem na cel świętokradczy, przestępca zaciąga karę ekskomuniki *latae sententiae*. Kapłanom można dodatkowo wymierzyć także inne kary, nie wyłączając nawet wydalenia ze stanu duchownego. Uwolnienie od tych sankcji zarezerwowane jest Kongregacji Nauki Wiary. Ewentualne odwołania się od jej decyzji do Sygnatury Apostolskiej jest niemożliwe. O wiele częściej zdarzyć się jednak mogą sytuacje, gdy przestępstwo to jest tajne. Wówczas można w zakresie wewnętrznym wnieść prośbę o zwolnienie z kary do Penitencjarii Apostolskiej.

BIBLIOGRAFIA

ŹRÓDŁA PRAWA

- Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatus (18.10.1990), AAS 82 (1990), s. 1045-1363; tekst polski w: Kodeks Kanonów Kościołów Wschodnich promulgowany przez Papieża Jana Pawła II, tłum. L. Adamowicz, M. Dyjakowska, Lublin: Wydawnictwo Archidiecezji Lubelskiej „Gaudium” 2002.
- Codex Iuris Canonici auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatus (25.01.1983), AAS 75 (1983), pars II, s. 5-348; tekst polski w: Kodeks Prawa Kanonicznego, przekład polski zatwierdzony przez Konferencję Episkopatu, Poznań: Pallottinum 1984.
- Codex Iuris Canonici Pii X Pontificis Maximi iussu digestus Benedicti Papae XV auctoritate promulgatus (27.05.1917), AAS 9 (1917), pars II, s. 2-593.
- CONGREGATIO DE CULTU DIVINO ET DISCIPLINA SACRAMENTORUM: Instructio de quibusdam observandis et vitandis circa Sanctissimam Eucharistiam Redemptionis Sacramentum (25.03.2004), AAS 96 (2004), s. 549-601; tekst polski w: KONGREGACJA DS. KULTU BOŻEGO I DYSCYPLINY SAKRAMENTÓW, Instrukcja o tym, co należy zachować, a czego unikać w związku z Najświętszą Eucharystią Redemptionis Sacramentum, Poznań: Pallottinum 2004.
- CONGREGATIO PRO DOCTRINA FIDEI, Epistula a Congregatione pro Doctrina Fidei missa ad totius Catholicae Ecclesiae Episcopos aliosque Ordinarios et Hierarchas quorum interest: de delictis gravioribus eidem Congregationi pro Doctrina Fidei reservatis De gravioribus delictis (18.05.2001), AAS 93 (2001), s. 785-788; tekst polski w: KONGREGACJA NAUKI WIARY, List skierowany do zainteresowanych Biskupów oraz innych Ordynariuszy i Hierarchów całego Kościoła katolickiego o poważniejszych przestępstwach zastrzeżonych teź Kongregacji Nauki Wiary, *Łomżyńskie Wiadomości Diecezjalne* 4 (2003), s. 30-32.
- CONGREGATIO PRO DOCTRINA FIDEI: Normae de gravioribus delictis De delictis reservatis (21.03.2010), AAS 102 (2010), s. 419-430; tekst polski w: KONGREGACJA NAUKI WIARY, Modyfikacje wprowadzone do tekstu „Normae de gravioribus delictis”, *L'Osservatore Romano* 326 (2010), s. 53-56.
- IOANNES PAULUS PP. II, Constitutio apostolica de Romana Curia Pastor bonus (28.06.1988), AAS 80 (1988), s. 841-912; tekst polski w: Kodeks Prawa Kanonicznego. Komentarz. Powszechne i partykularne ustawodawstwo Kościoła katolickiego. Podstawowe akty polskiego prawa wyznaniowego, red. P. Majer, edycja polska na

- podstawie wydania hiszpańskiego, Kraków: Wolters Kluwer Polska 2011, s. 1397-1465.
- PONTIFICIUM CONSILIUM DE LEGUM TEXTIBUS INTERPRETANDIS, Responsio ad propositum dubium (03.07.1999), AAS 91 (1999), s. 918; tekst polski w: Kodeks Prawa Kanonicznego. Komentarz. Powszechne i partykularne ustawodawstwo Kościoła katolickiego. Podstawowe akty polskiego prawa wyznaniowego, red. P. Majer, edycja polska na podstawie wydania hiszpańskiego, Kraków: Wolters Kluwer Polska 2011, s. 1327.
- SACRA CONGREGATIO RITUUM, Instructio de cultu mysterii eucharistici Eucharisticum mysterium (25.05.1967), AAS 59 (1967), s. 539-573; tekst polski w: To czyście na moją pamiątkę. Eucharystia w dokumentach Kościoła, oprac. J. Miazek, Warszawa: Wydawnictwo Archidiecezji Warszawskiej 1987, s. 154-190.
- SACROSANCTUM CONCILIUM OECUMENICUM VATICANUM II, Constitutio dogmatica de Ecclesia Lumen gentium (21.11.1964), AAS 57 (1965), s. 5-75; tekst polski w: SOBÓR WATYKAŃSKI II, Konstytucje, dekryty, deklaracje, Poznań: Pallottinum 2002, s. 104-166.

LITERATURA

- ADAMCZYK Jerzy: Nadużycia przeciwko Najświętszej Eucharystii według instrukcji Redemptionis Sacramentum, *Prawo-Administracja-Kościół* 28 (2006), nr 4, s. 7-32.
- ARIAS Juan: Księga VI. Sankcje w Kościele, [w:] Kodeks Prawa Kanonicznego. Komentarz. Powszechne i partykularne ustawodawstwo Kościoła katolickiego. Podstawowe akty polskiego prawa wyznaniowego, red. P. Majer, edycja polska na podstawie wydania hiszpańskiego, Kraków: Wolters Kluwer Polska 2011, s. 983-1046.
- BĄCZKOWICZ Franciszek, BARON Józef, STAWINOĞA Władysław: Prawo kanoniczne. Podręcznik dla duchowieństwa, t. III, Opole: Nakładem Księży Misjonarzy 1958.
- BOREK Dariusz: Delicta graviora contra mores w normach De delictis reservatis z 2010 roku, *Prawo Kanoniczne* 57 (2014), nr 2, s. 53-70.
- BOREK Dariusz: Ordynariusz a delicta graviora zarezerwowane Kongregacji Doktryny Wiary, *Prawo Kanoniczne* 47 (2004), nr 3-4, s. 97-145.
- BOREK Dariusz: Przepęstwa przeciwko sakramentom w normach De delictis reservatis z 2010 roku, *Prawo Kanoniczne* 55 (2012), nr 4, s. 111-158.
- BORRAS Alphonse: C. 1367, [w:] Comentario exegético al código de Derecho Canónico, red. Á. Marzoa, J. Miras, R. Rodríguez-Ocaña, vol. IV/1, wyd. 3, Pamplona: Ediciones Universidad de Navarra S.A. 1996, s. 488-490.
- DE PAOLIS Velasio, CITO Davide: Le sanzioni nella Chiesa. Commento al Codice di Diritto Canonico, t. VI, Roma: Urbaniana University Press 2001.
- GÓRALSKI Wojciech: Komentarz do listu Kongregacji Doktryny Wiary o poważniejszych przestępstwach zastrzeżonych tejże kongregacji z 18 maja 2001 r., *Wiadomości Archidiecezjalne Łódzkie* 1 (2002), s. 4-9.
- GÓRALSKI Wojciech: Władza spowiednika w zakresie odpuszczania grzechów i kar według nowego Kodeksu Prawa Kanonicznego, *Prawo Kanoniczne* 27 (1984), nr 3-4, s. 77-87.
- GREEN Thomas: Book VI. Sanctions in the Church [cc. 1311-1399], [w:] New Commentary on the Code of Canon Law, red. J. Beal, J. Coriden, T. Green, New York: Paulist Press 2000, s. 1527-1605.
- HERRANZ Julian: Commentatio ab Excellentissimo Preside parata: Tutela della Santissima Eucaristia, *Communicationes* 31 (1999), s. 42-49.

- KACZOR Adam: Papieska Rada Tekstów Prawnych i interpretacje autentyczne, *Kościół i Prawo* 15 (2013), nr 2, s. 133-163.
- KRAJCZYŃSKI Jan: Kapłańska cześć dla Eucharystii, *Prawo Kanoniczne* 51 (2008), nr 3-4, s. 227-250.
- KRUKOWSKI Józef: Księga VI. Sankcje w Kościele. Część ogólna, [w:] Walenty WÓJCIK, Józef KRUKOWSKI, Florian LEMPA, Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 r., t. IV, Lublin: Redakcja Wydawnictw KUL 1987, s. 119-218.
- LEMPA Florian: Księga VI. Sankcje w Kościele. Część szczegółowa, [w:] Walenty WÓJCIK, Józef KRUKOWSKI, Florian LEMPA, Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 r., t. IV, Lublin: Redakcja Wydawnictw KUL 1987, s. 219-280.
- LESZCZYŃSKI Grzegorz: Pojęcie poczytalności w prawie karnym Kościoła, *Prawo Kanoniczne* 47 (2004), nr 1-2, s. 93-110.
- Mały słownik łacińsko-polski, red. J. Korpanty, Warszawa: Wydawnictwo Szkolne PWN 2001.
- MIZIŃSKI Artur G.: Poczytalność elementem subiektywnym przestępstwa, *Roczniki Nauk Prawnych* 15 (2005), nr 1, s. 417-435.
- MYRCHA Marian A.: Problem grzechu w karnym ustawodawstwie kościelnym, *Prawo Kanoniczne* 29 (1986), nr 1-2, s. 43-80.
- PASTUSZKO Marian: Najświętsza Eucharystia według Kodeksu Prawa Kanonicznego Jana Pawła II, Kielce: Wydawnictwo Jedność 1997.
- PAWLUK Tadeusz: Prawo kanoniczne według Kodeksu Jana Pawła II, t. IV: Doczesne dobra Kościoła. Sankcje w Kościele. Procesy, Olsztyn: Warmiński Wydawnictwo Diecezjalne 2009.
- RAPACZ Józef: Ochrona Eucharystii w prawie karnym (KPK, kan. 1367), *Annales Canonici* 1 (2005), s. 45-57.
- RYBAK Ryszard: Ekskomunika latae sententiae za popełnienie przestępstwa apostazji, herezji i schizmy, *Prawo i Kościół* 1 (2006), s. 37-58.
- SITARZ Mirosław: Słownik prawa kanonicznego, Warszawa: Instytut Wydawniczy PAX 2004.
- SKONIECZNY Piotr: Przestępstwa przeciwko Najświętszej Eucharystii. Komentarz do art. 2 norm Kongregacji Nauki Wiary De gravioribus delictis z 2001 r., *Prawo Kanoniczne* 54 (2011), nr 3-4, s. 247-286.
- STASIŃSKI Piotr: Przyczyny wydalenia z instytutu zakonnego, *Prawo Kanoniczne* 40 (1997), nr 1-2, s. 147-173.
- STECZKOWSKI Piotr: Normy De gravioribus delictis Congregationi pro Doctrina Fidei reservatis – wybrane aspekty, *Annales Canonici* 3 (2007), s. 245-263.
- STOKŁOSA Marek: Modyfikacje wprowadzone do tekstu Normae de gravioribus delictis, *Prawo i Kościół* 3 (2011), s. 101-129.
- STOKŁOSA Marek: Ochrona Najświętszej Eucharystii w świetle motu proprio Jana Pawła II Sacramentorum sancitatis tutela, *Studia Redemptorystowskie* 8 (2010), s. 204-224.
- SYRYJCZYK Jerzy: Kanoniczne prawo karne: część szczegółowa, Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego 2003.
- SYRYJCZYK Jerzy: Kara ekskomuniki a pełna wspólnota kościelna według Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 r., *Prawo Kanoniczne* 33 (1990), nr 3-4, s. 173-196.
- SYRYJCZYK Jerzy: Profanacja Eucharystii według karnego ustawodawstwa kanonicznego i polskiego prawa karnego, *Prawo Kanoniczne* 29 (1986), nr 3-4, s. 173-208.
- SYRYJCZYK Jerzy: Wymiar kar latae sententiae w świetle przepisów Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 roku, *Prawo Kanoniczne* 28 (1985), nr 3-4, s. 41-64.

SYRYJCZYK Jerzy: Zagadnienia kościelnego prawa karnego w świetle publikacji zawartych w kwartalniku Prawo kanoniczne, *Prawo kanoniczne* 51 (2008), nr 1-2, s. 75-112.

PRZESTĘPSTWO PROFANACJI POSTACI EUCHARYSTYCZNYCH
W KANONICZNYM PRAWIE KARNYM

Streszczenie

Najbardziej czcigodnym sakramentem jest Najświętsza Eucharystia, w której sam Chrystus Pan jest obecny, ofiaruje się oraz jest spożywany i dzięki której Kościół ustawicznie żyje i wzrasta. Wierni powinni z największym szacunkiem odnosić się do Najświętszej Eucharystii. Pomimo tego faktu, ludzie dopuszczają się przewinień wobec niej. Artykuł traktuje o jednym przestępstwie wobec Najświętszej Ofiary: profanacji postaci eucharystycznych. Jest to czynność zabroniona. Zgodnie z Kodeksem Prawa Kanonicznego z 1983 r., kto postacie konsekrowane porzuca albo w celu świętokradczym zabiera lub przechowuje, podlega ekskomunice wiążącej mocą samego prawa, zarezerwowanej Stolicy Apostolskiej; duchowny może być ponadto ukarany inną karą, nie wyłączając wydalenia ze stanu duchownego. Krótki opis profanacji znajduje się w normach Kongregacji Nauki Wiary *De delictis reservatis*. Dokument ten był promulgowany w 2010 r.. W artykule znajdują się szczegółowe opisy sprawy, czynności wykonawczej, znamion subiektywnych oraz kary za to przestępstwo.

Słowa kluczowe: *delicta graviora*; *profanatio*; Eucharystia; kara; sprawowanie

DELICT OF THE PROFANATION OF THE EUCHARISTIC SPECIES IN CANON PENAL LAW

Summary

The most August sacrament is the Most Holy Eucharist in which Christ the Lord himself is contained, offered, and received and by which the Church continually lives and grows. The Christian faithful are to hold the Most Holy Eucharist in highest honor. In spite of this fact, people commit crimes against it. The article dealing with one delict against Holy Eucharist: a profanation of the Eucharistic species. It is forbidden act. According to 1983 Code of Canon Law, a person who throws away the consecrated species or takes or retains them for a sacrilegious purpose incurs a *latae sententiae* excommunication reserved to the Apostolic See; moreover, a cleric can be punished with another penalty, not excluding dismissal from the clerical state. A brief synopsis of profanation is in norms of the Congregation for the Doctrine of the Faith *De delictis reservatis*. This document was promulgated in 2010. In the article are detailed descriptions of perp, executive function, subjective aspect and punishment for this delict.

Key words: *delicta graviora*; *profanatio*; Eucharist; punishment; celebration